

بمناسبت انتشار اولین نتایج طرح نمونه گیری زاد و ولد

در سال ۱۳۷۰ طرح نمونه گیری زاد و ولد با همکاری مشترک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ثبت احوال کشور به مرحله اجراء در آمد اجرای این طرح علاوه بر تأمین اهداف درون سازمانی پاسخگویی احتیاجات اجتماعی و برنامه‌ریزی در مورد ویژگیهای والدین و ارتباط آن با تعداد فرزندان بر حسب منطقه جغرافیایی (استان، شهری، روستایی) می‌باشد.

اهداف تفصیلی این طرح شامل تعیین متغیرهایی از قبیل برآورد فاصله بین تولد و ثبت، سطح تحصیلات مادر، سطح تحصیلات پدر، شغل والدین، میزان چند همسری، زبان مادری، وضعیت مهاجرت والدین، سن مادر و پدر، سن والدین در زمان ازدواج آشنایی با تنظیم خانواده، خویشاوندی قبل ازدواج والدین، طول مدت ازدواج، تعداد فرزند زنده بدنیا آمده و تعداد فرزند زنده، جنسیت نوزاد، وضعیت تغذیه از شیر مادر، تمایل و عدم تمایل بداشتن فرزند بیشتر، مهاجرت والدین و امثال این بوده است. در این نمونه گیری استانها بر حسب تعداد جمعیت و نرخ زاد و ولد به سه دسته

تفکیک گردیده و متناسب با ویژگیهای یاد شده حداقل تعداد نمونه لازم انتخاب گردید. علاوه بر این زمان اجرا طوری انتخاب شد که مناسبترین زمان از نظر مراجعه والدین و ثبت رویداد بوده باشد.

دقت نتایج بدست آمده، این طرح را در بین طرحهای مشابه تا مرحله یک طرح استثنایی بالا برد.

بر اساس نتایج این طرح اولاً معلوم شد که کل میزان باروری در کشور بالا است، ثانیاً میزان دوقلو زایی در کشور حدود ۹ در هزار است که این رقم قبلاً در کشور محاسبه نشده بود همچنین نشان داد که علیرغم تبلیغات غربیها میانگین سن هنگام ازدواج افزایش یافته است و این در حالیکه حداقل سن ازدواج نسبت به سابق کاهش پیدا کرده است.

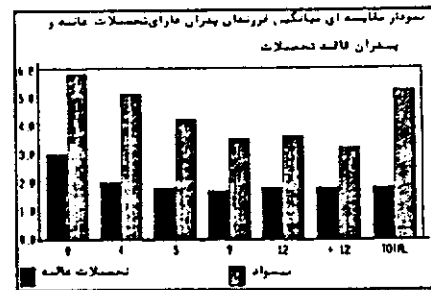
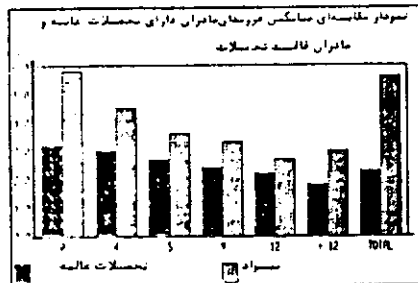
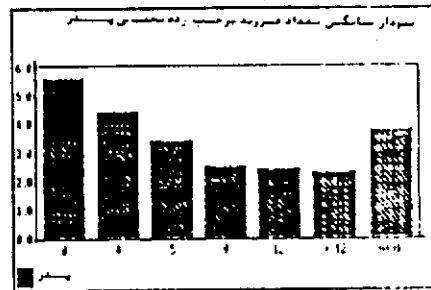
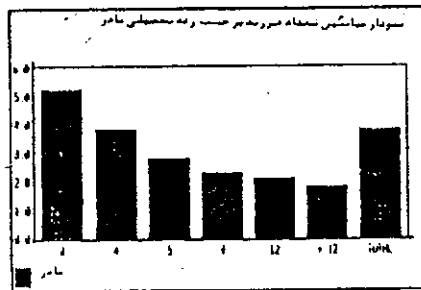
یک نتیجه مهم دیگر طرح محدود بودن تعداد زوجات در جامعه کشور است بنحوی که حدود ۹۷ درصد ازدواجها بصورت تک همسری بوده است.

یک نتیجه بسیار ارزشمند دیگر این طرح حاکی است که اشتغال در داخل منزل نه تنها به برنامه ریزی خانواده کمک نمی کند بلکه موجب افزایش تعداد فرزندان می گردد برعکس اشتغال در مشاغل علمی، تخصصی و اداری و دفتری منجر به تنظیم بیشتر خانواده می گردد.

یکی دیگر از یافته های مهم طرح رابطه مستحکم بین افزایش سطح تحصیلات و کاهش تعداد فرزندان است و این نتیجه حاکی است که به هر اندازه که سطح تحصیلات والدین افزایش می یابد به همان نسبت تعداد عائله و فرزندان کاهش می یابد ذیلاً جدول و نمودار مربوط به ارتباط سطح تحصیلات والدین و تعداد فرزندان آورده می شود.

کل کشور - جدول ۳۴- میانگین فرزندانی بر حسب رده تحصیلی والدین

ردیف	تا کلاس چهارم	کلاس ابتدایی	کلاس سیکل	کلاس دیپلم	بالتر از دیپلم	جمع	تحصیلات مادر تحصیلات پدر
۱	۵.۳	۳.۸	۳.۸	۳.۳	۳.۱	۳.۸	جمع
۲	۳.۳	۳.۰	۲.۷	۳.۴	۳.۳	۳.۳	بالتر از دیپلم
۳	۳.۶	۳.۱	۳.۷	۳.۳	۳.۰	۳.۴	پایان دیپلم
۴	۳.۵	۳.۱	۳.۵	۳.۳	۳.۹	۳.۵	پایان سیکل
۵	۳.۳	۳.۸	۳.۸	۳.۳	۳.۰	۳.۴	پایان ابتدایی
۶	۵.۱	۳.۳	۳.۱	۳.۵	۳.۴	۳.۴	تا کلاس چهارم
۷	۵.۸	۳.۵	۳.۶	۳.۳	۳.۷	۵.۶	بیسواد

از: شمس‌الهاشمی

فهرست کتب جمعیت شناسی

در این بخش کوشش می‌شود که تألیفات و تحقیقات صاحب‌نظران رشته جمعیت معرفی گردند. هیئت تحریریه واقف است که این فهرست کامل نیست. لذا از محققین محترم که آثار آنها در فهرست درج می‌گردد، خواهشمند است در صورت مشاهده نواقص با ارسال فهرست کامل تحقیقات و تألیفات خود در جهت تکمیل آن ما را یاری فرمایید.

۱- آسایش، حسین:

بررسی جمعیت و مسائل نیروی انسانی، جامعه روستایی /
نویسنده حسین آسایش - تبریز: دانشکده ادبیات، ۱۳۶۷ بدون صفحه‌شماره

۲- آشفته، امیر:

جامعه شناسی و آینده نگری جمعیت ایران /

نویسنده: امیر آشفته تهرانی /

تهران: جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۴.

ص ۵۶۱.

۳- آشفته، امیر:

واژه نامه جمعیت شناسی /

نویسنده امیر آشفته تهرانی - اصفهان: علوم

اداری، ۱۳۶۲ ۵۶۱ ص.

۴- آقا، هما:

بررسی باروری در ایران و رابطه آن با شاخص های

وضعیت اقتصادی و اجتماعی /

نویسنده هما آقا - شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۶۶ ۱۹۵ ص.

۵- آفاجانیان، اکبر:

اصطلاحات و تعاریف جمعیتی /

نویسنده اکبر آفاجانیان - شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۵۳.

بدون صفحه شمار.

۶- آفاجانیان، اکبر:

روشهای اندازه گیری رشد جمعیت /

نویسنده اکبر آفاجانیان - شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۵۴.

بدون صفحه شمار.

۷- آفاجانیان، اکبر:

روشهای تخمینی رشد جمعیت، سیستم ثبت وقایع

حیاتی بدو طریق دوگانه /

نویسنده اکبر آفاجانیان و دیگران -

بی جا - بی نا، ۱۳۵۴.

۱۷ ص.

"ادامه دارد"